

පරීක්ෂක වාර්තාව

AA3 විභාගය - ජනවාරි 2018

(AA31) මූල්‍ය ගිණුම්කරණය හා වාර්තාකරණය (Financial Accounting and Reporting)

අයදුම්කරුවන් අතින් පොදුවේ සිදුවී ඇති දුර්වලතා / වැරදි බොහෝමයක් ගදනාගෙන තිබේ. අසාර්ථක වූ අයදුම්කරුවන් අනාගත විභාගවලදී සාර්ථකත්වය ලබා ගැනීම සඳහා උත්තර ලිවිමේදී මෙවැනි වැරදි සිදුකිරීම වළක්වාගෙන යුතුය:

A - කොටස

ප්‍රශ්න අංක 01

මූල්‍ය නොරුතුවල මූලික ගුණාත්මක දෙක වන "අදාළ බව" සහ "විශ්වසනීය තියෝගනය" පැහැදිලි කිරීම අවශ්‍යකරන ලදී. අයදුම්කරුවන් ස්වල්ප දෙනෙකු පමණක් තිබැරදිව උත්තර ලියා සම්පූර්ණ ලකුණු ලබාගෙන ඇත. මූල්‍ය ප්‍රකාශන ගණකාධිකරණ ප්‍රමිත අනුව පිළියෙළ කිරීම "අදාළ බව" ලෙස බොහෝ අයදුම්කරුවන් සඳහන් කර තිබුණි.

අයදුම්කරුවන් ප්‍රශ්නය හොඳින් කියවා අවශ්‍යකරන දෙය සඳහා පමණක් උත්තර සැපයිය යුතුය. අනවාය විස්තර ලිවිම ලකුණු එකතු කරනවා වෙනුවට අනෙකුත් ප්‍රශ්නවලට උත්තර සැපයීමට තිබෙන කාලය කෙරෙහි බලපෑම් කරනු ඇත.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: සංක්ලේෂණය ආකෘති රාමුව පිළිබඳ දැනුම.

ප්‍රශ්න අංක 02

තාවකාලික වෙනස්කම් (temporary differences) ගදනා දැක්වීම සහ විලුම්බින බදු වගකීම (differed tax liability) ගණනය කිරීම අවශ්‍යකරන ලදී.

අයදුම්කරුවන් සැහෙන ප්‍රමාණයක් සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා ගැනීමට සමත් වූ අතර, මුළුන්ගෙන් සමගරෙකුට තාවකාලික වෙනස්කම් ගදනාගෙන හැකි වුවද, විලුම්බින බදු වගකීම ගණනය කිරීමට හැකිවී ඇත. තවද සමගර අයදුම්කරුවන් ගණනය කිරීම නොකොට තාවකාලික වෙනස්කම් තිරවනාය කර තිබුණි. යොදු අයදුම්කරුවන්ට තාවකාලික වෙනස්කම් ඩා විලුම්බින බදු වගකීම යන දෙකම ගණනය කිරීමට නොහැකි විය.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත භාවිතය පිළිබඳ දැනුම.

ප්‍රශ්න අංක 03

අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරය මෙම ප්‍රශ්නයට ඉතාමත් දුර්වල ආකාරයෙන් උත්තර සපයා තිබූ බව පෙනුණේය. අයදුම්කරුවන්ගෙන් අනෙකුත් අනෙකුත් ප්‍රශ්නක් සංකලිත වාර්තාකරණයේ අරමුණක් සහ සංකලිත වාර්තාවක ප්‍රධාන සංරච්ච සඳහන් කළ හැකි විය. ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් උත්තර ලියු අය අනෙකුත් මාධ්‍යන්ගෙන් උත්තර ලියු අයට වඩා හොඳින් එය කර ඇති බව පෙනී ගියේය.

අනෙකුත් ප්‍රශ්නක් පමණක් අයදුම්කරුවන් සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා තිබූ අතර, යොදු අය එකඟ ලකුණක් හෝ ලබා ගැනීමට අසමත් විය.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: සංකලිත වාර්තාකරණය (Integrated Reporting) පිළිබඳ දැනුම.

ප්‍රශන අංක 04

ඇරණී යන්තුය ඉවත් කිරීමෙන් ලද මූදල් සහ තව යන්තුය මිලදී ගැනීමට ගෙවූ මූදල් වෙත් වෙන්ව පෙන්වමින් ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනිත වූ ගැද්ද මූදල් ප්‍රවාහනය පිළියෙළ කිරීම අවශ්‍ය කරන ලදී.

ප්‍රශනයේ දී තිබූ, ක්‍රියා ප්‍රතිපාදන ගිණුම් ගේපය, ක්‍රියා ගිණුම් ගේපය, යන්තු පිරිවැය ගේපය සහ ඉවත් කිරීමෙන් ලබා එහෙතු ප්‍රමාණයකට ඉවත් කිරීමේ ගිණුම පිළියෙළ කිරීමට නොහැකිවීම නිසා අයදුම්කරුවන් සැහෙන ප්‍රමාණයකට ඉවත් කිරීමෙන් ලද මූදල සහ ඇලුත් යන්තුය මිලදී ගැනීමට ගෙවූ මූදල නිවැරදිව ගණනය කර ගැනීමට හැකිවී නොතිබුණි.

සමහර අයදුම්කරුවන් ඉවත් කිරීමෙන් ලද එහෙතු මූදල් ගළ එමක් ලෙසද සලකා තිබුණි.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: අයම්පුරුණ වාර්තා භාවිත කරමින් ඉවත් කිරීමේ ගිණුම පිළිබඳ දැනුම.

B - කොටස

ප්‍රශන අංක 05

සමාගමේ වියදම් ලෙස ගැනුනාගතයුතු වට්තිනාකම සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අස්ථ්‍යාගා වත්කමක් ලෙස ප්‍රාග්ධනීත කළයුතු වට්තිනාකම තක්සේරු කිරීම (a) කොටසින් අවශ්‍ය කර තිබුණි. පර්යේෂණ සඳහා වියදම් වූ රු. මිලියන 3 අයාරා වියදමක් ලෙස සැලකිය යුතු වූවද එය ප්‍රාග්ධන වියදමක් ලෙස බොහෝ අයදුම්කරුවන් විසින් සලකනු ලබ තිබුණි. තවද, සමහර අයදුම්කරුවන් කාර්යක්ෂමීය පුහුණු කිරීම සඳහා වූ රු.300,000/- ක් සහ විකණුම් ප්‍රවර්ධනය සඳහා වූ රු.50,000/- ද ප්‍රාග්ධන වියදම් ලෙස සලකා තිබුණි. කොයේවෙනත් එවා මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ වියදම් ලෙස සැලකිය යුතුව තිබුණි.

අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරයක් විසින් ඉතා දුර්වල ආකාරයෙන් මෙම ප්‍රශනයට උත්තර සපයා තිබුණෝය. අයදුම්කරුවන් අතළාස්සක් පමණක් මෙම කොටසට සම්පූර්ණ ලකුණු ලබාගෙන තිබුණි. අදාළ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතය තිසිලෙස අධ්‍යායනය නොකිරීම මෙයට හේතු විය.

(b) කොටස නිෂ්පාදන පිරියන ඉදිකිරීමේදී ප්‍රාග්ධනීත කළ හැකි ගෝගැනුම් පිරිවැය ගණනය කිරීම අවශ්‍ය විය.

අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරයක් මාස 11 ක් සඳහා ගණනය කරනවා වෙනුවට මූල්‍ය අවුරුද්ද සඳහාම ගණනය කර තිබුණෝය.

සමහර අයදුම්කරුවන් ආයෝජන ආදායම වන රු.300,000/- ගෝගැනුම් පිරිවැයෙන් අඩුකරනවා වෙනුවට ගෝගැනුම් පිරිවැයට එකතුකර තිබුණෝය. රු.300,000/- ආයෝජන ආදායම් සම්පූර්ණයෙන් නොසැලකා හැරිය අයදුම්කරුවන් ද විය.

අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරය මෙම ප්‍රශනයට ඉතාමත් දුර්වල ලෙස උත්තර ලියා තිබුණෝය.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: අදාළ ගණකාධිකරණ ප්‍රමිත භාවිතය පිළිබඳ දැනුම.

ප්‍රශන අංක 06

උග්‍යායින්වය, ද්‍රව්‍යිලොනාව සහ ගෝ එකතුකිරීමේ කාර්යක්ෂමතාව පිළිබඳව විවේචනය කරමින් සමාගම් දෙකක කාර්යසාධනය විශ්ලේෂණය කිරීම අවශ්‍ය විය. මහන් පරිග්‍රැමයක් නොදාරා අයදුම්කරුවන් හට ඉහළ ලකුණු උපයාගත හැකිව තිබූ සරල ප්‍රශනයකි. පරික්ෂකවරයාගේ අපේක්ෂාව වී ඇත්තේ අදාළ මූල්‍ය අනුපාත ගණනය කොට අනෙකුත් සමාගම් අනුපාත සමහ සසඳා විශ්ලේෂණය කිරීමයි.

අයදුම්කරුවන්ගෙන් ප්‍රමාණවත් සංඛ්‍යාවක් සියලුම අනුපාත නිවැරදිව ගණනය කර තිබූ අතර, තවත් සමහර අයදුම්කරුවන්ට යෙදුව ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (ROCE), ක්‍රියාකාරක වත්කම් අනුපාතය සහ ගෝ එකතුකිරීමේ කාලයිමා අනුපාතය නිවැරදිව ගණනය කිරීමට නොහැකි විය. දළ ලාභ අනුපාතය (GP) පමණක් නිවැරදිව ගණනය කරගත් අයදුම්කරුවන් ද අතළාස්සක් විය.

අයදුම්කරුවන් සියලු දොම වාගේ, අනෙක් සමාගමේ අනුපාතයන් සමඟ සැයදීමේදී එක් සමාගමක අනුපාතය වැඩිව ඇත / අඩුව් ඇත යනුවෙන් සඳහන් කර තිබුණු, අනුපාතවල එබදු වෙනස්කම් සඳහා තුළුදියැකි හේතු පිළිබඳව විවේචන දැක්වීමට අසමත් වේ ඇත.

සමහර අයදුම්කරුවන් අනුපාත විවෘතය විමත තුළුදිය හැකි හේතු තොදී දිග උත්තර ලියා තිබුණෝය. එබදු අයදුම්කරුවන් ඔවුන්ගේ කාලය නාස්ති කරගත්තා මිය ලකුණු ලබා ගත්තේ නැත.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: අනුපාත ගණනය කිරීම සහ එහි වැදගත්කම.

ප්‍රශ්න අංක 07

සමාගමක මූදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය, වකු ක්‍රමය භාවිත කොට පිළියෙළ කිරීම අවශ්‍ය විය. මෙම ප්‍රශ්නය සඳහා උත්තර ලිවීමේ කාර්යසාධනය හොඳු තිබු අතර, බොහෝ අයදුම්කරුවන් ලකුණු 7 කට වඩා උපයාගෙන තිබුණී.

කෙසේවෙතත්, සමහර අයදුම්කරුවන් පහත දැක්වෙන වැරදි කර තිබුණී:

සමහර අයදුම්කරුවන් කාරක ප්‍රාග්ධනයේ වෙනස්කම්, මූල්‍යය සහ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වලින් වූ මූදල් ප්‍රවාහයන් වෙත් වෙන්ව ගැඹුණාගැනීමට අපොහොසත් විය.

මුළුන්, වෙළඳ සහ වෙනත් ගෙවීමින් අවුවීම් සහ වෙළඳ ගෙයැතියන්ගේ වැඩිවීම් මූදල් ගළ එම් ලෙස සලකන ලදී.

බදු පෙර ලාභය ලබාගැනීම සඳහා ප්‍රශ්නයේ දී ඇති බදු වියදම් සැලකිල්ලට ගැනීමට මුළු අසමත් වූහ.

තවද, ක්ෂේත්‍ර වැනි මූදල් තොවන අයිතම සඳහා ගැලපීම් කිරීමටද මුළුන් අසමත් වේ තිබුණී.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: අදාළ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත තිවැරදිව භාවිතය පිළිබඳ දැනුම සහ හොඳින් ඉදිරිපත් කිරීම.

C - කොටස

ප්‍රශ්න අංක 08

ඥා හෝ අදාළ සහ වෙනත් විස්තරේන් ආදායම් ප්‍රකාශනය, මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධයේ වෙනස්වීම් දැක්වෙන ප්‍රකාශනය සහ දේපල, පිරියන සහ උපකරණවල වෙනස්වීම් දැක්වෙන ප්‍රකාශනයද ඇතුළත් ප්‍රසිද්ධ කිරීමට සූදුසු ආකාරයේ සමාගම් ගිණුම් ප්‍රකාශන, අදාළ වර්ෂය සඳහා පිළියෙළ කිරීම මෙම ප්‍රශ්නයෙන් අවශ්‍ය විය. අයදුම්කරුවන් විසින් සිදුකර තිබු පොදු වැරදි සමහරක් පහත දැක්වා ඇත:

- (1) අයදුම්කරුවන් සැහෙන සංඛ්‍යාවක් ඉවත්කළ වන්කම සඳහා ලැබේ තිබු මූදල් විකුණුම්වල ඇතුළත් තිබුම ඉවත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ගැලපීම් කර තිබුණේ නැත.
- (2) අයදුම්කරුවන්ගේ බහුතරය තොගයේ අගය අවුවීම නිසා විකුණුම් පිරිවැයට අදාළ ගැලපීම් සිදුකර තොතිබුණී. එය වියදම් ලෙස ගෙන තිබුණී.
- (3) අයදුම්කරුවන්ගේ බොහෝ දෙනෙක් ඉවත් කළ වාහනයේ ක්ෂේත්‍ර තිවැරදිව ගණනය කිරීමට අපොහොසත් විය.
- (4) අයදුම්කරුවන්ගේ බහුතරය ප්‍රවාහන වර්ෂයේ බොල්ණයක් එවට පන්ව එහෙත්, ඒ සඳහා පෙර වර්ෂයේ බොල්ණය ප්‍රතිපාදනය කර තිබු ගෙය මූදලට අදාළ ගැලපීම් සටහන් තිවැරදිව සිදුකර තිබුණේ නැත.
- (5) වර්ණීය කොටස ප්‍රාග්ධනය, දිගුකාලීන වගකීම් යටතේ පෙන්වනවා වෙනුවට, ස්කන්ධයේ යටතේ පෙන්වා තිබුණී. බොහෝ දෙනෙක් මෙම වරද සිදුකර තිබුණී.
- (6) බහුතරයක් අයදුම්කරුවන් වර්ණීය ලාභාංග, මූල්‍ය වියදමක් ලෙස විස්තරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයට අයකිරීම වෙනුවට, ස්කන්ධයේ වෙනස්වීම් දැක්වෙන ප්‍රකාශනයේ රඳවාගත් ඉපැයීම් වලින් අවුකිරීමක් ලෙස පෙන්වා තිබුණී.
- (7) බහුතරයක් යොල්ත අවසාන ලාභාංගයට අදාළ සටහන පෙන්වීමට අසමත් විය. අවසාන ලාභාංගය සටහනක් ලෙස පෙන්වනවා වෙනුවට, ඇතැම් අයදුම්කරුවන් ස්කන්ධයේ වෙනස්වීම් දැක්වෙන ප්‍රකාශනයේ එය ගලපා තිබුණී.

- (8) සමහර අයදුම්කරුවන් යෝජිත ලාභාංග සටහනක් මගින් අනාචාරණය කර තිබුණුද, ලාභාංග කොටසකට රු.1/- බැඟින් බව දක්වා තිබුණේ නැත.
- (9) ස්කන්ධයේ වෙනස්වීම දැක්වන ප්‍රකාශනයේ රඳවා ගත් ඉපැයුම් තිරුවට බඳු පසු ලාභය ගැනීම වෙනුවට මූල් විස්තරීන ආදායම ගෙන තිබුණි. අයදුම්කරුවන් බොහෝමයක් මෙම වරද සිදුකර තිබුණේය.
- (10) සමහර අයදුම්කරුවන් ඔවුන් විස්තරීන ආදායම ප්‍රකාශනයේ යම් යම් සංඛ්‍යා ලබාගත් ආකාරය පෙන්වීම සඳහා පෙරවැඩි පෙන්වා තිබුණේ නැත.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත පිළිබඳ සමස්ත අවබෝධය හා එවායේ යෙදුවුම.

ප්‍රශ්න අංක 09

(A) කොටසන් එකාබද්ධ විමෙදී මතුවන කිරීතිනාමය ගණනය කිරීමද, එකාබද්ධ විස්තරීන ආදායම් ප්‍රකාශනය පිළියෙළ කිරීමද පිළිබඳව අයදුම්කරුවන්ගේ දැනුම පරික්ෂා කරන ලදී.

අයදුම්කරුවන් සියලු දෙනාම වාගේ මෙම ප්‍රශ්නයට උත්තර ලියා තිබුණි. පොදුවේ සලකා බැලීමේදී සමස්ත කාර්යසාධනය සතුවුදායක වූ අතර, අයදුම්කරුවන්ගේ අඩක් මෙම සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා ඇත. (A) (a) කොටස සඳහා අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරය මූල් ලකුණු ලබා තිබුණේය.

කෙසෙනුවද, (A) කොටස සඳහා ඇතැම් අයදුම්කරුවන් විසින් පහත සඳහන් වැරදි සිදුකර තිබුණේය:

- (1) කිරීතිනාමය ගණනය කිරීමේදී අයදුම්කරුවන්ගේ සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් සමානුපාතික ගුද්ධ වන්කම් ගෙන තිබුණි.
- (2) විකුණුම්වලින් අන්තර සමාගම් විකුණුම් ඉවත්කිරීමේ ගැලපුම සිදුකර තොතිබුණි.
- (3) අන්තර සමාගම් ගැනුම් සහ අවසාන තොග මත උපලබාධ තොතු ලාභ සඳහා විකුණුම් පිරිවැය ගණන ගෙන තොතිබුණි.
- (4) අයදුම්කරුවන් බොහෝ දෙනෙක විසින් වෙනත් ආදායම්, පොලී සහ ලාභාංගවලට අදාළ අන්තර සමාගම් ගනුදෙනු තිබුණේ නැත.
- (5) එකාබද්ධ විස්තරීන ආදායම් ප්‍රකාශනය පිළියෙළ කිරීමේදී, සමහර පරිපාලනයෙන් සමානුපාතික විකුණුම් සහ වියදම් සලකා බලා තිබුණි.

(B) කොටසන් ජ්‍යෙෂ්ඨ අනුපාතය, ණය එකතු කිරීමේ කාලයීමාව සහ තොග රඳවා ගැනීමේ කාලයීමාව සහ එවා වෙනස්වීමට තුළු දෙනායේ සිනිය හැකි හේතු විමා තිබුණ්, සමහර අයදුම්කරුවන් හේතු සඳහන් කරනවා වෙනුවට වර්ප දෙනෙක් අනුපාත සැයැදීම පමණක් සිදුකරමින් ජ්‍යෙෂ්ඨ අනුපාතය පහත වැට් ඇත, ඕය එකතුකිරීමේ කාලය වැට්වී ඇත වැනි දැ සඳහන් කර තිබුණි. අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරය සඳහන් කර තිබුණේ ජ්‍යෙෂ්ඨ අනුපාතය භොදු, 2017 දී ඕය එකතුකිරීම සඳහා වැඩිපූර දිනගණනක් ගෙන ඇති නිසා ඕය එකතුකිරීමේ කාල සීමාව භොදු නැතය. 2017 දී ඕය රඳවා ගැනීමේ කාල සීමාව ඉහළ බැවින් එයද භොදු නැත කියාය.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර:

- (1) කිරීතිනාමය ගණනය කිරීම.
- (2) උපලබාධ තොතු ලාභ සහ අන්තර සමාගම් ගනුදෙනුවලට අදාළ ගැලපීම් සිදු කිරීම.
- (3) අනුපාතවල වෙනස්වීමින් වැදගත්කම් අවබෝධ කර ගැනීම.

විභාග අයදුම්කරුවන්ගේ සාධන මට්ටම දියුණු කර ගැනීමට සැලකිල්ල යොමු කළ යුතු පොදු කරුණ:

1. නව විෂය තිරයේදී පූර්ණ වශයෙන් හෝඳින් අධ්‍යාපනය කර තිබීම හා නව විෂය කරුණු පිළිබඳ වැඩි අවධානය යොමු කිරීම.
2. ප්‍රශ්නය කිහිප වනාවක් මතා අවධානයකින් කියවිය යුතු අතර, අවශ්‍ය තන්වලදී පෙරවැඩ පැහැදිලිව පෙන්විය යුතුය.
3. ප්‍රශ්න වලට උත්තර සැපයීමේදී උපකල්පනයන් කර ඇත්තම් එවා පැහැදිලිව පෙන්විය යුතුය.
4. අන් අකුරු කියවිය හැකි ආකාරයට ලිවීම වැදගත්ය. ප්‍රශ්න අංක තිබැරදිව නිසි පරිදි යෙදීමටද කටයුතු කළ යුතුය. උත්තර පත්‍ර බාරදිමට පෙර, ප්‍රශ්න අංක ආදිය නිසිපරදි යොදා තිබේදැයි නැවත පරික්ෂා කර බැලීම අත්‍යවශය.
5. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ දී ඇති උපදෙස් තිබැරදිව පිළිපැදිම සඳහා අවධානයෙන් කියවා බැලීය යුතුය.
6. පසුගිය විභාග ප්‍රශ්න පත්‍ර හා යෝජීත උත්තර පරිගිලුනය කිරීමෙන් තම දැනුම ප්‍රගාණ කළ හැකිය. සමාන රටාවන්ගෙන් හා ව්‍යුහයන්ගෙන් යුත් ප්‍රශ්න නැවත නැවත විභාගයන්හිදී අපේක්ෂා කළ හැකි බැවින් මෙම ක්‍රමය අනුගමනය කිරීම වාසිදායකය.
7. ස්ව-අධ්‍යයන පාඨම්මාලා අධ්‍යයනය කිරීම හා එහි ඇති උත්තර පරිගිලුනය කිරීම ඉතා වැදගත්ය. දැනුම තහවුරු කරගැනීමට මෙම විෂය සම්බන්ධව ඇති පොන්පත්, සහරා හා ලිපි ආදිය පරිගිලුනය කළ යුතුය.
8. විභාගයේදී කාලය මතාව කළමනාකරණය කර ගැනීම තීරණාත්මකය. එක් එක් ප්‍රශ්නයට වෙන්කර ඇති ලකුණු මගින් එ සඳහා වෙන්කළ යුතු කාලය පිළිබඳ අවබෝධක් ලබා ගෙ යුතුය. එම කාලරාමුවෙන් පිටපැනීම අවස්ථායකය.
9. පෙර සූදානම සහිතව විභාගය සමත්වීමේ තීරසාර පරම වෙනතාවන් විභාගය සඳහා පෙනී සිටිය යුතුය.

- * * * -